

گروه علوم قرآنی، تفسیر و حدیث

زهرا کلباسی اشتری

رتبه: شایسته تقدیر بخش جوان

تحصیلات: دکتری

عنوان اثر: نظریه نزول پیوسته آیات در سوره‌های قرآن کریم

قالب اثر: رساله دکتری

درباره پژوهشگر

زهرا کلباسی اشتری در سال ۱۳۷۲ در اصفهان متولد شد. او همزمان با تحصیل در رشته معارف دبیرستان شهید مطهری، موفق به حفظ کل قرآن گردید و پس از اخذ مدرک دیپلم، در آزمون کارشناسی ویژه حافظان قرآن شرکت کرد و موفق به دریافت مدرک کارشناسی شد. وی سال بعد با رتبه ۱۳ در رشته علوم قرآن و حدیث دانشگاه اصفهان در مقطع کارشناسی ارشد پذیرفته شد و با نمره بیست از رساله خود دفاع کرد. سپس با کسب رتبه ۵ در آزمون دکتری، در دانشگاه اصفهان به ادامه تحصیل پرداخت و در سال ۱۳۹۷ با کسب نمره بیست، موفق به دفاع از رساله دکتری خود با عنوان «نظریه نزول پیوسته آیات در سوره‌های قرآن کریم» گردید.

خانم دکتر کلباسی تاکنون موفق به چاپ ۲۵ مقاله علمی پژوهشی، ارائه مقاله در چندین همایش داخلی و بین‌المللی و تألیف کتاب «سوره مائده: تاریخ‌گذاری، مفهوم شناسی و کیفیت نزول» گردیده و در سال ۱۳۹۷ به عنوان دانشجوی نمونه دانشگاه اصفهان و در سال ۱۳۹۸ به عنوان دانشجوی نمونه کشوری در مقطع دکتری برگزیده شده است. همچنین وی برای رساله دکتری، سومین رتبه هجدهمین جشنواره پایان‌نامه‌های برتر قرآنی را از آن خود کرد. ایشان از سال ۱۳۹۶ تاکنون نیز در دانشگاه اصفهان تدریس می‌کند.

چکیده اثر

به‌رغم اهمیت که تاریخ‌گذاری سوره‌های قرآن در قرن معاصر یافته، همچنان یکی از مهمترین مبانی اولیه آن که بررسی کیفیت نزول آیات در سوره‌هاست، مغفول مانده است. قرائن عقلی و برخی قرائن نقلی مؤید نزول پیوسته آیات در هر سوره است، به این معنا که با آغاز نزول یک سوره، تمامی آیات آن به طور پیوسته نازل شده و ثبت گردیده و تا پیش از اتمام سوره، آیاتی از دیگر سوره فرود نیامده است. لیکن برخی روایات، به ویژه بخشی از اسباب نزول، چنین می‌نمایند که آیات به صورت پراکنده نازل شده و بعد از اتمام نزول قرآن، آیات به دستور پیامبر یا صحابه در سوره‌ها چینش شده است. در صورتی که نزول آیات در سوره‌ها پیوسته باشد، امکان تاریخ‌گذاری سوره، کشف آیات ناسخ و منسوخ، تدوین قرآن در زمان پیامبر و بازسازی تاریخی سیره رسول خدا برحسب قرآن فراهم می‌گردد. اما اگر نزول آیات گسسته باشد، تاریخ‌گذاری از تعیین زمان نزول برخی آیات خاص فراتر نخواهد رفت و سایر موارد نیز مبهم می‌ماند. پژوهشگر در این رساله با ارزیابی تمامی شواهد درونی از قبیل سیاق، لغت و دستور زبان و شواهد بیرونی همچون روایات و گزارش‌های تاریخی در تمامی سوره مدنی و دوازده سوره برجسته مکی، نزول پیوسته آیات در سوره‌ها را اثبات کرده و تمامی شواهد مخالف را نقد و بررسی نموده است. او سپس به تاریخ‌گذاری این سوره پرداخته و فهرستی نوین از ترتیب نزول سوره مدنی ارائه داده است.

